

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на научна степен “доктор на науките” по: област на висше образование 3.0. «Социални, стопански и правни науки», професионално направление 3.8. „Икономика”, научна специалност – „Организация и управление на производството”

Автор на дисертационния труд : ТАТЯНА ИВАН ПИЛЯН

Тема на дисертационния труд: „ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗАПЛАХИ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО В СЪРБИЯ“

Рецензент: Доц.д-р Теодора Орфеева Паришева-Стоева, 3.0. „Социални, стопански и правни науки”, определен за член на научното жури със заповед №РД-16-1342 от 02.12.2021 г. от Ректора на АУ.

1. Кратко представяне на кандидата.

Татяна Иван Пилян е родена на 11.06.1988 година в град Земун, Сърбия. Тя притежава магистърска степен по икономика във Факултета по бизнес икономика и предприемачество в Белград. Към момента докторантката работи като асистент във Факултета по бизнес икономика и предприемачество в Белград.

2. Актуалност на проблема.

Представеният за рецензия дисертационен труд представлява актуално изследване на глобалните екологични проблеми, които ще доведат до промени в съществуващите икономически системи и промени в начина на живот, поради бързото влошаване на околната среда, причинено от замърсяването в резултат на увеличеното промишлено производство и потребление. Трябва да се вземат предвид всички фактори в процеса на създаване и прилагане на нови форми на вземане на решения и контрол, които ще осъществяват процеса на промяна в съответствие с подхода на устойчивото развитие.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на дисертацията е анализ и класификация на екологията и устойчивото развитие и прилагането на съвременни технологии в селското стопанство на Република Сърбия. Социалната цел е да се развие и осмисли значението на екологията и устойчивото развитие и прилагането на модерни технологии в селското стопанство.

Изследователски хипотези.

Основната хипотеза в това изследване е:

H-1: Прилагането на съвременни технологии в областта на устойчивото земеделие, допринасящо за оптимизиране на инвестициите, намаляване на загубите и максимизиране на доходите. Характерът на така зададената обща хипотеза изисква тя да бъде операционализирана чрез специални хипотези:

H-2: Предимствата от използването на съвременни технологии в селското стопанство са несъмнени.

H-3: Прилагането на съвременни технологии в селското стопанство дава възможност за устойчиво земеделие и здравословна храна.

H-4: Нивото на приложение и възприемане на съвременни технологии в Република Сърбия все още е на ниско ниво.

Предметът на изследване е свързан с анализа и разглеждането на концепцията за екология и устойчиво развитие, земята и използването на съвременни технологии в областта на устойчивото земеделие, както и търсенето на адекватни modalности за устойчиво развитие на селското стопанство.

Основната изследователска идея е да се изследват възможно най-подробно глобалните екологични проблеми, да се проучи въздействието върху всички области на устойчивото земеделие и да се предложат методи и техники за минимизиране на вредните последици за устойчивото развитие на селското стопанство

Методологическият подход към изследването изисква прилагането на основни аналитични методи, а именно: методи на анализ, абстракция и дедукция, както и основни синтетични методи като синтез, конкретизация и обобщение. Използвани са следните общонаучни методи: дедуктивен и аналитичен дедуктивен метод.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е изложен във въведение, три глави и заключение, разположени на 152 страници, както и използвана литература. Изследването е онагледено с 33 фигури, 38 таблици и 29 графики. Трудът включва всички необходими елементи. В дисертационния труд са използвани 77 литературни източника, от тях 50 са авторски трудове на чуждестранни автори, 19 са електронни ресурси и 8 са нормативни документи и закони на Република Сърбия.

Като обем, структура и библиография, дисертацията отговаря на изискванията на Закона за научните степени и звания.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Устойчивото земеделие се основава на използването на технологии, които увеличават максимално производителността и същевременно минимизират отрицателните ефекти върху природните (земя, води и биоразнообразие) и човешките ресурси (селското население и потребителите).

В първа глава на дисертационния труд са дефинирани глобалните екологични проблеми, принципи и стратегии за управление на околната среда. Дефинира се управлението на околната среда и се анализират модели на еко-менеджмънта.

Във втора глава на дисертацията е дефинирана концепцията за земеделско производство – прецизно земеделие. Обяснява се връзката между информационните технологии и прецизното земеделско производство.

Третата глава се фокусира върху изследване на отношението на потребителите към приложимостта на модерните технологии във функцията на устойчивото селскостопанско развитие. Представена е непараметрична статистическа процедура за оценка на отношението на населението към приложимостта на модерните технологии във функцията на устойчивото развитие на земеделието. Представен е също регресионен анализ и прогноза за връзката между нагласите на респондентите и техните социално-андрагогически характеристики. Доказано е, че без прилагането на модерни технологии в областта на устойчивото земеделие не можем да имаме оптимизация на инвестициите, намаляване на загубите и увеличаване на доходите, което показва взаимосвързаността на модерните технологии и устойчивото земеделие.

Въз основа на всички показатели можем да заключим, че нивото на прилагане и

възприемане на модерни технологии в Република Сърбия все още е на ниско ниво.

6. Приноси на дисертационния труд.

Формулираните приноси от научен и научно-приложен характер напълно съответстват на постигнатите резултати в дисертационното изследване на докторантката.

В дисертационния труд могат да се открият следните приноси с научен и приложен характер:

- Изяснена е същността на управлението на околната среда и се анализират модели на еко-мениджмънт.
- Използваният методологически подход анализира приложимостта на модерните технологии във функцията на устойчивото селскостопанско развитие.
- Предлагат се иновативни решения в областта на селското стопанство.
- Представена е прогноза за връзката между нагласите на респондентите и техните социално-андрагогически характеристики.

7. Критични бележки и въпроси.

Бих препоръчала на докторантката научно-приложните приноси да бъдат изведени в края на дисертацията, за да подпомогнат разработването на заключението на дисертационното изследване.

8. Публикувани статии и цитирания.

ТАТЯНА ИВАН ПИЛЯН е публикувала осемнадесет /18/ статии, в които участва като автор:

1. Piljan, T., Lukic, M. "Novi kanali pružanja usluga osiguranj", 2019. Treća Nacionalna naučno - stručna konferencija sa međunarodnim učešćem „TRENDovi U POSLOVANJU 2019“
2. Pilan, I., Piljan, T., Lukic, M. „Osiguranje sportista u Republici Srbiji“. 2019. Trendovi u poslovanju, Kruševac. volume 2. pp. 78-86
3. Piljan, T., Lukic, M., Piljan I. "Neophodnost uvođenja reformi PIO". 2019. ISJ INTERNATIONAL REVIEW, Beograd. pp. 82-98.
4. Pilan, T., Lukic, M., "Electronic business and insurance". 2019.VIII MEĐUNARODNA KONFERENCIJA „Zapošljavanje, obrazovanje i preduzetništvo“, ISBN 978-1-993029-3-1. pp. 93-100.
5. Pilan, I., Piljan, T., Cogoljević,D. "Analiza poslovanja dobrovoljnih penzionalih fondova u Republici Srbiji". 2019. Vojno delo, Beograd. volume 71, pp. 194-210.
6. Piljan, T., Brzaković, T., Smigić-Miladinović J. "Analysis of the attitudes of the population on the need for animal insurance". 2019. Ekonomika poljoprivrede, Beograd. volume 66. pp. 309-323.
7. Pilan, T., Piljan, I., "The importance of insurance for the development of agriculture". 2018. VII MEĐUNARODNA KONFERENCIJA „Zapošljavanje, obrazovanje i preduzetništvo“,ISBN 978-1-9993029-1-7, book 1, pp. 76-94.
8. Pilan, T., Cogoljević, D., "Analysis of the attitudes of the population on the need for animal insurance". 2018. VII MEĐUNARODNA KONFERENCIJA „Zapošljavanje, obrazovanje i preduzetništvo“,ISBN 978-1-9993029-1-7, Beograd. pp. 95-113.
9. Piljan, I., Cogoljević, D., Piljan, T. "Insurance as a factor for the development of the agricultural sector in the Republic of Serbia". 2018. International Review, Beograd. pp.

131-137.

10. Piljan, T., Piljan, I., Cogoljević, D. "Uticaj blockchain tehnologije na osiguranje". 2018, Vojno delo, Beograd, volume 70, pp.360-373.
11. Cogoljevic, D., Gavrilovic, M., Roganovic, M., Matic, I., Piljan, T. "Analyzing of consumer price index influence on inflation by multiple linear regression". 2018. PHYSICA A-STATISTICAL MECHANICS AND ITS APPLICATIONS, volume 505, pp. 941-944.
12. Piljan, T., Brzaković, T. "Obavezno i privatno penzijsko osiguranje - analiza stavova korisnika." 2017. Ekonomija: teorija i praksa, Beograd, volume 10, pp.39-51.
13. Piljan, T., Piljan, I., Cogoljević, D., "Primena informaciono-komunikacionih tehnologija i interneta u distribuciji usluga osiguranja". 2017. Vojno delo, Beograd. volume 69, pp.367-373.
14. Piljan, T., Piljan, I., Cogoljević, D. "Trendovi u osiguranju u Srbiji od 2005. do 2015. Godine". 2017. Vojno delo, Beograd, volume 69, pp.390-403.
15. Piljan, T., Piljan, I., Cogoljević, D., "Utilization of Entrepreneurial Insurance Companies' Approaches to Improvement of Risk Assessment". 2017. INSIGHTS AND POTENTIAL SOURCES OF NEW ENTREPRENEURIAL GROWTH, ISBN 978-88-95922-84-3. pp.232-238.
16. Živković, M., Piljan, I., Piljan, T. "Ocena stava stanovnika prema obaveznom i privatnom penzijskom osiguranju", 2016. Trendovi u poslovanju, Kruševac, volume 4, pp. 91-99.
17. Piljan, T., Cogoljević, D. "Osiguranje kao faktor razvoja preduzetništva u Srbiji od 2005. do 2015. Godine". 2017. VI MEĐUNARODNA KONFERENCIJA „Zapošljavanje, obrazovanje i preduzetništvo“ - FINANCE, BANKING AND FINSURANCE , ISBN 978-86-6069-102-8, Beograd. pp. 179-191.
18. Piljan, T., Piljan, I., "Penzijsko i invalidsko osiguranje – neophodnost uvođenja reformi". 2017. VI MEĐUNARODNA KONFERENCIJA „Zapošljavanje, obrazovanje i preduzetništvo“ - FINANCE, BANKING AND INSURANCE, ISBN 978-1-912009-86-2, Beograd. pp. 209-227.

Представените материали кореспондират с темата на дисертационното изследване. Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от кандидата, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително/отрицателно и да присъди на **ТАТЯНА ИВАН ПИЛЯН** научна и образователна степен **"доктор"** по научната специалност „Организация и управление на производството”.

Дата: 14.01.2022 г.

РЕЦЕНЗЕНТ: Доц. д-р Теодора Стоева

(.....)